

Muhu

Nr 10 (335)

Oktoober 2017 (viinakuu)

Muhu leht

Läheneb tubaste tööde aeg

Mihkli- ja viinakuu Muhu Muuseumis

1. septembril toimus traditsiooniline vana-aja koolitund I klassi õpilastele. Koolmeistri juhendamisel lauldi, kirjutati, rehkendati, turniti ja osa said proovida ka ühte vana-aja karistusmeetoditest – herneste peal olemist. Tänapäeva lastele tundus see uus ja huvitav ja kohati lausa meeldiv.

Septembris viisime läbi mitmeid pedagoogilisi programme.

12. septembril külastasid muuseumi Muhu Põhikooli III klassi õpilased, kes soovisid tutvuda vana-aja meeste ja naiste töödega ning tööriistadega, taluhoonetega ja riietega. Selgus, et vana-aja asjadest rääkides kulub üks koolitund nii kiiresti, et pool jääb kindlasti rääkimata. Leppisimegi kokku, et kohtume korra veel. 14. septembril rääkisime teemad lõpuni ja usun, et õpilastel valmisid toredad seinalehed. Lisaks said lapsed ise proovida vana-aja töötegemisi – villa kraasimist, puidu hõõveldamist, naelalöömist, käial kirve teritamist. Muuseumi kirves pole kunagi varem nii terav olnud kui praegu. Lastele väga meeldis.

26. septembril käisid muuseumil külas Kahtla Lasteaed-Põhikooli õpilased koos õpetajatega. Toimus väike giidituur, erinevad mängud ja käelised tegevused. Neile meeldis väga sigade ajamise võistlus.

27. septembril rääkisime Muhu lasteaia lastega mihklipäeva kom-

Muhu Lasteaia "siilide" rühma lapsed aitavad panna muuseumi "loomi" talveks "lauta".

metest. Lasin lastel ära arvata, mis seennest milline sügisand kasvunud on. Mängisime erinevaid mängu, panime muuseumi „loomad“ lauta talvituma ja ära minnes sai iga laps proovida looga alt läbipugemist.

29. septembril tutvustasime Pihlta Kooli õpilastele mihklipäeva kombeid, tegime ringkäigu Tooma talus ja vaatatsime, kus vanasti tubaseid töid tehti, kuhu pandi sügisannid hoiule ja kus loomad talvel

elasid, lisaks mängisime erinevaid mängu.

21. oktoobril tähistatakse täiskasvanud õppija päeva. Meie pakume omalt poolt välja „**seltsiskudumise muuseumis Väljal**“. Oodatud on kõik kudumisest huvitatud inimesed, saab proovida erinevaid kudumismõtteid Mai Meriste juhendamisel ja niisama juttu aada. Alustame **kell 11**.

Järg lk 3.

Head eakad!

Sügis on alanud ja reeglina on sellese aega mahtunud ka pensionäride pidu. Sel aastal on asjad teisiti. Eelmisel aastal pidime kahjuks hüvasti jätma Senta Roomiga, kelle eestvedamisel pensionäride elu Muhu vallas kulges. Kuid ma arvan, et siiski oleks tore, kui pidude traditsioon jätkuks ja eakad leiavad eneste seast tegusad ja teotahelised inimesed, kes selle raske juhtimise koorma enda kanda võtaks. Vald on igati nõus oma nõu ja jõuga aitama, kuid soovime seda siiski teha

koostöös ja eelkõige eakate huve arvesse võttes. Oodatud on kõik head mõtted ja soovitusel.

Oleme sel sügisel püüdnud eakaid teisiti meele pida ja päris sündmusteta siiski sügis ei möödu. 1. oktoobril, rahvusvahelisel eakate päeval, etendus Tornimäe rahvamajas Urmas Lennuki lavastus „Paljasjalgne Debora“. Eakatel oli võimalus soetada sooduspilet ja kohale sõidutati valla bussiga.

Loe edasi lk 3.

Kohaliku omavalitsuse volikogu valimised toimuvad juba 15. oktoobril

Muhus on hääletamise korraldamiseks moodustatud üks valimisjaoskond. Valimisjaoskonna asukoht: Muhu Lasteaia saal, aadressil Hariduse, Liiva küla, Muhu vald

Elektroniline hääletamine: 5.–11. oktoobril aadressil www.valimised.ee

Eelhääletamine valimisjaoskonnas: 9.–11. oktoober 2017 kell 12.00–20.00. Samal ajal toimub ka väljaspool oma elukohajärgset jaoskonda hääletamine ning asukohas hääletamine (näit. hooldekodu elanikud).

Hääletamine elukohajärgses valimisjaoskonnas e Valimis-päev: 15. oktoober 2017 kell 9.00–20.00.

Valimispäeval toimub ka kodus hääletamine. Kodus hääletamiseks tuleb esitada kirjalik taotlus. Kodus hääletamise taotlus peab sisaldama valija nime, valija isikukoodi, valija aadressi, valija sidevahendi numbrit ja kodus hääletamise põhjust. Taotlus tuleb esitada vallavalitsusele või jaoskonnakomisjonile. Taotlusi saab esitada kuni valimispäeval kella 14-ni.

Valimispäeval saab esitada taotluse ka valimisjaoskonna telefonil kella 9.00-st kuni 14.00-ni.

Valimisjaoskonna telefoni-number 5887 2805.

Jaoskonnakomisjoni esimees Tiina Jõgi, kontakt 516 3773, tiinajogi@gmail.com

Valimisjaoskonda tuleb kaasa võtta kehtiv isikut tõendav dokument (nt isikutunnistus, pass, juhiluba).

Ave Toomsalu

Valla valimiskomisjoni esimees
453 0677, vald@muhu.ee

ISSN 1736-289X

Katariina Tomsoni ja Daniel Mereääre perre sündis 1. septembril tütar **Diana Maria** Mereäär.

Kristiina ja Johannes Vindi perre sündis 7. septembril poeg **Lennart** Vind.

Kaitseliidu Saaremaa malev teatab laskeharjutuste toimumise kavandamisest Muhu valla territooriumil **Koguva** laskepaigas **22. oktoobril 2017 kell 10.00–17.00.**

Õppuse korraldamise ohutuse ja korra eest vastutav isik KL Saaremaa malevas: kapten Ivo Turja, instruktor-kompaniitsem, tel: 5855 4489

Detailplaneeringud

Muhu Vallavolikogu kehtestas 20.9.2017. a. otsusega nr 230 Liiva küla Tõnise maaüksuse detailplaneeringu.

Planeeringu eesmärgiks on Tõnise katastriüksusel (katastritunnus 47801:004:0339) olemasoleva hoonestuse rekonstrueerimine. Olemasolevasse endisesse elamusse nähakse ette kaupluse, toitlustus- ja teenindusasutuse ruume. Planeeringuga muudetakse katastriüksuse sihtotstarve ärimaaks ning lahendatakse katastriüksuse ehitusõigus, parkimine, tehnovõrkude ja -rajatiste, haljastuse ja heakorra põhimõtted. Detailplaneeringuga tehakse ettepanek muuta üldplaneeringut maaüksuse juhtotstarbe osas.

Liiva Tõnise maaüksuse detailplaneeringu kehtestamise otsustega ja kehtestatud detailplaneeringuga saab tutvuda Muhu Vallavalitsuses (Liiva k, Muhu v, Saare mk) ja valla kodulehel (www.muhu.ee/); info tel 453 0680, maa@muhi.ee

Muhu vallavolikogu kavatsusest tõsta volikogu järgmise koosseisu töötasu kirjutas 21. septembri Saarte Hääl.

Vallavalitsuse istungitelt

30. august

Kinnitati sotsiaalkomisjoni ettepanekud.

Kinnitati Muhu valla huvihariduse ja huvitegevuse kava 2017–18.

Väljastati ehitusluba:

- Kallaste k Lautri mü kinnise soojussüsteemi kahe puuraugu rajamiseks;

- Kapi k Kaasiku mü puurkaevu rajamiseks.

Eraldati vahendeid reservfondist (tahvelarvutite soetamiseks Muhu Põhikoolile, MapInfo programmi litsentsi soetamiseks).

Kooskõlastati puurkaevu asukoht Nõmmküla Lapanurga mü kaalutusotsuses toodud tingimustel.

Väljastati projekteerimistingimused Mäla k Simmu-Mardi mü elamu püstitamiseks.

13. september

Määrati sotsiaalhoolekandeli hüvitisi.

Otsustati sõlmida kontsessioonileping "Korraldatud jäätmeveo kontsessiooni andmine Laimjala, Leisi, Muhu, Orissaare, Põide ja Valjala valdades" avatud hanke menetlusena e-riigihangete keskkonnas.

Otsustati toetada laste huvitegevust (osalemine MTÜ Leisi Spordiselts

jalgpallitreeningutel).

Määrati järgmiseks neljaks aastaks Muhu Hooldekeskuse sihtasutuse nõukogu liikmeks Raido Liitmäe.

Väljastati ehitusluba:

- Suuremõisa k Kaigu-Tähvena mü puurkaevu rajamiseks;

- Nõmmküla Kreisi mü puurkaevu rajamiseks.

Määrati lähiaadressid:

- Nautse k Laasu kü elamuks laien-datava kuurile (ehitusloa väljastamisel) Laasu/1;

- Hellamaa k Männiku kü asuvatele elukondlikele hoonetele Männiku ja Männiku/1;

- Vahtraste k Jaagu mü asuvatele elukondlikele hoonetele Jaagu ja Jaagu/1.

Otsustati jagada Mäla k Pärdi-Andruse kü: Pärdi-Andruse (el.m), Simmu-Mardi ja Veskijala (mtm-d).

Määrati maaüksuste sihtotstarbed:

- Levalõpme k Päelda karjäär kü - maatulundusmaaks;

- Lõetsa k Suure-Jaagu kü - elamumaa, uueks nimeks - Rapiku.

Vaadati läbi volikogu eelnõud.

27. september

Hajajasutuse programmist saadud toetuse osaline tagasinõue.

Määrati sotsiaalhoolekandeline hüvitus.

Määrati maaüksuste sihtotstarbeks elamumaa:

- Liiva k Raunmäe kü;

- Hellamaa k Tammiku kü;

- Laheküla Uue-Haaviku kü.

Määrati maaüksuste lähiaadressid (Karjalasma metskond).

Kehtestati Muhu Muuseumi piletite ja pakutavate teenuste hinnad alates 1.1.2018.

Eraldati toetusi:

- Lauri Peegelile Saaremaa Rallil osalemiseks;

- projekti "100 aastat Saaremaal" elluviimiseks.

Otsustati toetada huvitegevust (Kuressaare gümnaasiumi huvikool Inspira solistiõppe ring).

Eraldati vahendeid reservfondist (Kallaste sadama hüdrotehniliste rajatiste soetamiseks, meretransporditeenuseks Kesselaiule, noorkorvpallurite sõidukulud Lahtisse, Digisaar projekti osalusele, kultuuri-üritustele, valla reklaamile Saaremaa turismikataloogis, lapsehoiuteenusele ja valla esinduskuludeks Utajärvis).

Kooskõlastati puurkaevu asukoht Simiste k Lepiku mü kaalutusotsuses toodud tingimustel.

Väljastati ehitusluba Lõetsa k Uuemaa mü puurkaevu rajamiseks.

Volikogu otsustas

4. septembri volikogu istungil otsustati:

- osaleda asutajana sihtasutuse Saare Arenduskeskus asutamisel;

- asutada koos Pihla vallaga osaühing Digisaar. OÜ tegevuse eesmärk on valguskaabli-sideliini ehitamine ja haldamine Saare- ja Muhumaal. Kinnitati põhikiri, juhatuse liikmeks nimetati Priit Pihel ja nõukogu liikmeteks Ain Saaremäel, Tiit Kaasik, Taavi Tuisk, Raido Külaots ja Indrek Teppan.

20. septembri volikogu istungil otsustati:

- teha parandus volikogu 15.6.2016 otsuse nr 154 "Saare maakonna maalinnae võrgustiku rajamise projektiga seotud garantiide andmine" punktis 2 (garanteerida projekti omafinantseering vähemalt 15% ulatuses projekti abikõlblikest kuludest, kuni 27 000 eurot);

- garanteerida projekti "Muhu valla Liiva keskuse ettevõtlusala arendamine" omafinantseering vähemalt 15% ulatuses projekti abikõlblikest kuludest, kuni 35 000 eurot;

- moodustada kohaliku omavalitsuse volikogu valimiste hääletamise korraldamiseks Muhu valla valimisjaoskonnas 7-liikmeline jaoskonnakomisjon (Aili Heinat, Aili Õige, Andres Tammik, Anu Kaljuste, Reet Hobustkoppel, Tiina Jõgi, Vello Lauge). Jaoskonnakomisjoni esimeheks nimetati Tiina Jõgi, asendusliikmeteks Aime Marksa ja Piret Lang;

- kehtestada Liiva k Tõnisa mü detailplaneering;

- lisada vallavolikogu 16.11.2016 otsusega nr 177 kinnitatud kohalike teede nimekirja Aspli tee Raugi külas. Tee numbriks määrati 4780362.

Muhu Vallavolikogu 8. koosseisu viimane istung (49. istung) toimub **kolmapäeval, 11. oktoobril 2017. a.**

30. oktoobril kell 16–18 lasteaia saalis **esmaabi koolitus** elustamise teemal. Koolitavad Mare Kirr ja Ene Vokk.

Üritus on tasuta. Eelregistreerimine kuni 26. oktoober annika@muhi.ee, 5622 1922

Lairibaühendusega liitumine

DigiSaar on Saare maakonna omavalitsuste ühisprojekt, mille eesmärgiks on luua saarele kaasaegne IT-taristu, mis annab võimaluse paremateks elu- ja töötingimusteks. Kui oled lairibaühendusest huvitatud, vaata lisa ja esita soovivaaldu www.digisaar.ee

Huvi kiire interneti vastu on suur, kinnitas 13. septembri Saarte Hääl. 14 miljonit eurot maksev DigiSaar internetiprojekt lubab varustada Muhu ja Saaremaal iga majapidamise kiire internetiga. Asutatud on OÜ Digisaar, mille omanikud on Pihla ja Muhu vald. Plaan on huviliste arv selgeks saada selle aasta lõpuks. Käsitletakse rahastusmodelit (15% kogumahust oleks omaosalus liitujatelt, 35% oleks riigipoolne toetus ja ülejäänud 50% oleks pikaajaline laen, mis tuleks võtta Digisaar OÜ-l endal), selgitatakse ülikiire ja ilmast sõltumatu interneti eeliseid.

Muhu valla ettepanekutest väärtuslikku põllumajandusmaad käsitleva kohta kirjutas 23. septembri Saarte Hääl. Muhu vald peab vajalikuks, et enne põllumajandusmaa massiivi riikliku tähtsusega põllumajandusmaaks tunnistamist tuleks see kooskõlastada kohaliku omavalitsusega. Nii väheneks võimalus, et riikliku kaitse alla võetakse põllumajandusmaad, mis näiliselt vastavad kõikidele parameetritele, kuid tegelikult ei ole põllumajandusmaana kasutatavad või on teada oluline avalik huvi nende maa-alade kasutamiseks mingil teisel eesmärgil.

Helena Läks Hellamaalt

Sellist pealkirja kandis Hellamaa Raamatukogu laste ja noorte kultuuriaastale ning omakandi kirjaniku 30. sünnipäevale pühendatud üritus. Need 30 huvilist, kes ei pidanud paljaks 26. septembri ennelõunal Hellamaa Külakeskusesse samme seada, said täpsemalt teada, kes on see Helena Läks Hellamaalt ning kuhu ja milleks Helena läks Hellamaalt.

Helena sündis Hellamaa külas Aia talus, õppis Hellamaa 6-klassilises Algkoolis, Orissaare Gümnaasiumis ja Tartu Ülikoolis. Helena Läks on kirjanik, kirjastaja, toimetaja ja Eesti Kirjanike Liidu liige. Seni on tema sulest ilmunud kolm kriitikut poolt vaid kiidusõnu pälvinud raamatut: luulekogud „Helena läks” ja „Korrosioonikihk” ning lasteraamat „Kasside salajane pagaritöökoda”.

Debüütikogu „Helena läks” arvati 2010. aasta Eesti 25 kauneima raamatu ja 2011. aasta Betti Alveri luulepreemia nominentide hulka. „Kasside salajane pagaritöökoda” leidis äramärkimist Kultuuriministeeriumi, Eesti Lastekirjanduse

Keskuse ning kirjastuse Päike ja Pilv korraldataval Põlvepikuraamatu konkursil ning sama raamatu ainetel on pianist ja improvisaator Faristamo Eller loonud EV100 auks kaks klaveripala lastele. Oma luuletsükli „yo autor so marginaalne” eest pälvis Läks 2017. aastal Värske Rõhu kirjanduspreemia.

Erinevates väljaannetes on ilmunud Helena Läksi luulevalikuid, intervjuusid, artikleid, muusika- ja kirjanduskriitikat.

Kohvilaua taga vesteldi kirjaniku

lapsepõlvest ja praegustest tegemistest, kirjandusest, Eesti Kirjanike Liidust ja paljust muust. Suure huviga kuulati katkendeid raamatust „Kasside salajane pagaritöökoda”. Kirjanikult saadi lubadus järgmise luuleraamatu esitlemiseks Hellamaal, kust aastaid tagasi Helena läks.

Suured tänusõnad noorele kodukandi kirjanikule ja kõigile kokkutulnuile ürituse meeleolukaks muutmise eest.

Anu Kaljuste

Vestlusring Hellamaa külakeskuses: Helena Läks.

Mihkli- ja viinakuu Muhu Muuseumis

Algus lk 1.

Muhu Muuseumis vaadatavaid näitused: II korruse fuajees näitus „Muhu lapsed 20. sajandil”, II korrusel püsinäitus „Muhu tekstiil”, Toomal: Kirjanik Juhan Smuuli sünnikodu vanade hoonete ja taluvaraga, all keldris näitus „Meremeeste kirjad”, lambasaunas „Ihu vajab õhku ja vett”, Tooma talu rehalses Ivo Kõvamehe näitus „Ennenuti”.

Muuseum annab teada, et näitused Rudolf Tedrekull 100 „Valendab üksik puri” ja „Slava jälg Muhus” on vaadatavad selle aasta oktoobri lõpuni muuseumi lahtioleku aegadel. Kes ei ole veel näinud, siis kiirustage!

Muuseum on avatud T-L kella 10–17. Kunstital on suletud – kohvi ja väikeses valikus suveniire saab soetada endale muuseumi kontorihoonest Väljal.

Kena alanud sügist!

Siret Jõelett

Muhu Muuseumi tegevusjuht

Head eakad!

Algus lk 1.

Lisaks toimub Hellamaa Külakeskuse ning Tiina Jõgi eestvedamisel väljasõit 4. oktoobril Tallinnasse Salme kultuurikeskusesse „60+ festivalile” (Täpsem info ilmus septembrikuu Muhulases).

2017. aastast alates saavad **üksik elavad vanaduspensionärid** toetust 115 eurot üks kord aastas. Toetust ise taotlemale ei pea, vaid makstakse välja pärast andmete kontrollimist. Selleks, et saada toetust, peab inimene perioodil 1. aprillist kuni 30. septembrini vastama kõikidele järgmistele tingimustele:

- olema vanaduspensionieas
- elama **üksik** rahvastikuregistri andmetel
- talle on määratud pension ja selle igakuine netosumma on väiksem kui 1,2-kordse Eesti keskmine vanaduspension, mis 2017. aastal on 470 eurot. Netosumma on pensionisumma, millest on maha võetud tulumaks.

Kui kellelgi on soovi kontrollida oma sissekirjutuse andmeid, siis on võimalik seda teha tööpäevadel

valla kantsleis kohapeal või telefonil 4530 672.

1. jaanuarist 2018 kehtima hakkavas tulumaksuseaduses ei ole enam täiendavat tulumaksuvabastust pensinärile, vaid hakkab kehtima üldine tulumaksuvaba miinimum 500 eurot.

Paar sõna lõpetuseks ka konservide jagamisest. Kevadel Maaeluministri määrusega eraldatud sealihakonservid olid mõeldud elanike vaesusriski vähendamiseks. Vallavolikogu sotsiaalkomisjoni ettepanekul ja vallavalitsuse kinnitusele jagati konserve esmajärjekorras puudega lastele, toimetulekutoetuse saajatele, toimetulekuraskustes peredele, töövõimetuspensionärile ja üksikvanematele. Kuna soovijaid oli aga oodatust vähem ja jagamise lõpptähtaeg lähenes, otsustati jääk jagada vanaduspensionärile, ent kahjuks sellest kogusest ei jätkunud enam kõigile soovijatele. Loodan teie mõistvale suhtumisele.

Ilusat sügise jätku soovides

Triin Valk

Muhu valla sotsiaalnõunik

Ajakiri Maakodu tunnistas tänavu kauneimaks maakoduks Muhus asuva **Lalli Tooma talu**, kirjutasid 19. septembri Saarte Häl 20. septembri Meie Maa. Lisaks pälvis Jukka Turunenile ja Liina Kahilale kuuluva talu köök kõige kaunima köögi nimetuse. Palju õnne!

Hiite kuvavõistlus 2017

Algab Hiite kuvavõistlus 2017, kuhu oodatakse fotosid hiitest ja teistest looduslikest pühapaikadest. Võistluse eesmärk on väärtustada põliste pühapaikade kultuuri- ja looduspärandit, jäädvustada nende hetkeseisund ning suunata inimesi pühapaiku külastama ja hoidma.

Tänavu kümnendat korda toimuva rahvusvahelise võistluse teema on looduslikud (mitte ehitatud-rajatud) pühapaigad: hiied ja pühad mäed, veekogud, puud, kivid jm looduspäigad, kus juba meie esivanemad käisid palvetamas, ravimas, ande jätmas, nõu pidamas, ennustamas jm kombetalitusi täitmas.

Võistluse peaaühind on 1000 eurot, hõimurahvaste auhind 300 eurot ja kuni 16-aastaste auhind 200 eurot. Lisaks jagatakse eriauhindu teemadel: hiis, püha puu, kivi, veekogu, annid, hiie valu, pärimus, Vana-Võromaa, Virumaa, Mulgimaa, Jõgeva maakond, saared jm. Oodatud on ka mujal maailmas tehtud ülevõtted.

Kuvasid ehk fotosid saab võistlusele saata **kuni 31.10.2017** aadressil: www.maavald.ee/kuvavoiustus-2017

Noppeid

MTÜ-l Muhu Pärandikool on käsil projekt, mis näeb ette rajada Eesti Vabariigi 100. sünnipäeva auks Muhu pastoraadi kõrvale hiliskeskaegses stiilis iluaed koos viljapuuaiaga, kirjutas 28. septembri Saarte Häl. Projekt sai EV 100 sünnipäevakingituste taotlusvoorst täiemahulise toetuse summas 14 800 eurot. 3500 m² suurune aed rajatakse Muhu põhikooli kunagisse viljapuuaiade kiriku territooriumil ning see on osa Muhu pastoraadi pargi ja Muhu kirikuaia heakorrastamise projektist.

Selle kinnituseks, et saare naised ettevõtlust ei pelga, räägitakse 13. septembri Meie Maas ka Muhu portselaniaia perenaisest Riima Randviirist. Riima hoolitseb oma 0,7 hektaril laiuva iluaia eest juba aastatuhandete vahetusest saadik.

Muhu teeneka kultuuritöötaja Helga Pallase 75. sünnipäeva pidas meeles 20. septembri Saarte Häl.

Krapsaka Paula Tarvise 101 eluaasta täitumist märkas 2. septembri Meie Maa. Paula on hooldekodus vastu pidanud juba üle 10 aasta.

Jätkuvat entusiasmi, armsad õpetajad!

1. september. Direktor Andres Anton jagas tänukirju. Selle pälvis ka Tiina Tuulmägi.

Kalmer Saar

Tammed pandi kasvama

Tallinna Jakob Westholmi Gümnaasiumi 5B klassi õpilased käisid oma klassikaaslase vanaisa Karlo Paadi juures tähistamas kooliaasta lõppu ning istutasid 10. juunil oma tammetaimed EV 100 auks just Muhumaale Kallaste külla Pärdi talu. Allpool nopped ühe lapsevanema Indrek Vainu tänukirjast Pärdi talu inimestele.

...

Kui taluülest Tammedeväljaks valitud alale jalutada, siis vahepeal on ümbruskonna kõige kõrgem koht, kungas (künka tipp on sutsu enne kruusaaugu kohta Pärdi maatüki läänepoolses servas). See künka tipp on 20,2 m üle merepinna. Ümbruskonna põllud on valdavalt 12...15 m kõrgusel. Ja Pärdi taluhooned on merepinnast 12,5 m (põhjapoolne, garaa*) kuni 15 m (lõunapoolne, vana ait)

Vanaperemees jutustas mulle põllul jalutades, et selle kõige kõrgema künka otsas oli olnud veski, mis esimesel Eesti ajal vilja jahvatas, aga kolhoosiajal "rahva omandina" lasti hävida.

Westholmi klassi Tammik on nüüd sellest mäetipust 100 m, sisuliselt mäe lõunanõlva all.

Ilus rahulik maa, ilus küla ja koht, vahva pererahvas, sh vaimustavalt vinged, ontlik ja austusväärne vanaperemees.

Vahendas Pärdi Karlo tütar **Kaia Kollo**

"Üheskoos" ülendab meeli

Irma Järvesalu kaheksanda luulekogu "Üheskoos" esitlemisest kõneles 23. septembri Meie Maa. Oma viimase kogumiku luuletusi hakkas Irma kirja panema sel kevadel. Üheks inspiratsiooniallikaks oli talle jõulude aegu kolme-aastaseks saav lapselapselaps. Ainu Kääni ärgitusel esitas Irma Järvesalu mõned oma värskemad luuletused mullusele Hendrik Adamsoni nimelisele murdevõistlusele. Need tõid talle võidu ja on kogumiku lõpus samuti olemas. Ainu Kään rõhutas esitluse sõna võttes, et Irma muhukeelne luule on tema arvates parim. Järvesalu luuletusi on avaldatud nii Loomingus kui ajalehtedes ja teistes ajakirjades. Veel on ta välja andnud kaks raamatut "Muhu meistrid". Need koondavad maakiviehitiste, puu-, metalli- ja käsitöötajaid, kes on meisterdanud läbi aegade ja tegutsevad tänapäevalgi, ning nende pajatatud pärimuslugusid. Irma kirjatöid on näha ka Liiva raamatukogus, väljapanek jääb üles vähemalt kuuks ajaks. Näituse pealkiri on "Irma Järvesalu raamatuid, valik artikleid".

Irma oli kaua aega kindel, et uut luulekogu enam ei tule, aga elu pakkus ootamatut inspiratsiooni.

Leili Valdmets

Muhu valla delegatsioon ja segarühm osalesid sõprusvallas Utajärvis kauaaegse (1990–2017) vallavanema **Kyösti Juujärvi** pensionile siirdumise puhul korraldatud tänuüritustel. Muhu ja Utajärvi valla sõprus-sidemed said alguse juba 1990, kui taasloodi Muhu vald ja Utajärvi vallavanemaks sai Kyösti.

Pildil paremalt vasakule: Muhu kauaaegne volikogu esimees Jaan Kesküla, Utajärvi vallavanem Kyösti Juujärvi, Utajärvi uus vallavanem Anne Sormunen ja Muhu vallavanem Raido Liitmäe.

Tere, Munukene!

Oleme Reformierakondlased Muhumaal ja palume Sind meite poolt hääletama!

Muhu tõuseb mis mähiseb ja me ei arva, et oleks vaja midagi olulist muuta või ümber teha. Ei ole. Aga me soovime sõbralikus meeles ka ise elu edenemisele kaasa aidata koos külarahva, koguduse, seltside, vallavalitsuse ja heade naabritega.

Siin on meite nimed:

101 Olaf Orgse

102 Tarmo Jõelett

103 Igor Gräzin

104 Toomas Rohtlaan

105 Mari Luup.

Kui keegi meist Sulle eriti peaks sobima, siis, palun, hääleta tema poolt!

Hea muhulane!

Erakond Isamaa ja Res Publica nimekirjas on nii erakonna liikmeid kui ka parteituid muhulasi. Meie üks ja ainus ühine eesmärk on muhulaste elujärje parendamine. Oleme veendunud, et Muhu arengu ning heaolu üle saame kõige paremini otsustada meie ise - muhulased.

Muhus on viimastel aastatel läinud stabiilselt: valminud on uus eakate hooldekodu, uus noortekeskus, Liiva-Piiri kergliiklustee, paljud külateed on saanud mustkatte, rekonstrueeritud on Perearstikeskuse 2. korrus, valminud on uus laululava, ilusa arengu on teinud Liiva keskus ning ettevõtlus, kasvanud on elanike arv. Need ja mitmed teised asjad ei ole kiitlemiseks, vaid on olnud eluliselt vajalikud ning on ühe kokkuhoidva ja tööka kogukonna arengu loomulik osa.

Eelneva kinnitamiseks oleme saanud õiguse jätkata iseseisva vallana ka edaspidi. Selle õiguse taga on meie järjepidev uskumine ise hakkamasaamisse, muhulaste kindlameelsus ja valla korralik majanduslik olukord – oma panuse on andnud kõik muhulased.

Muhu oma vallana jätkamine ei ole ainult õigus, see on suur väljakutse ja vastutus.

Me teame, et iga antud lubadus on võlg ning lähtume oma programmis põhimõtetest, et järgnevate aastate kõik tegevused tuleb ellu viia vastavalt antud hetkel juba esile kerkinud reaalsele vajadustele, samuti tuleb

aktiivselt tegeleda ka meie tuleviku-tarvidustega – nende ettevõtmistega, mis on plaanis ja reaalsed ellu viia 5, 10 või isegi enama aasta pärast. Püüame hoiduda katteta lubadustest, hinnates reaalselt meie võimalusi ja vajadusi: väikese omavalitsuse ja kogukonna areng käib jõukohaste stabiilsete sammudega – suur, üle oma võimete hüpe võib olla väga valus ning seotud pikaajalise traumaga.

Hoiame ja arendame koos oma kodusart!

Erakond Isamaa ja Res Publica Liit

106 Raido Liitmäe

107 Annely Esko

108 Aarne Jõgi

109 Jaan Kesküla

110 Mihkel Ling

111 Meelis Mereäär

112 Mait Metsaalt

113 Hanno Naaber

114 Erkki Noor

115 Raul Pregel

116 Aino Rummel

117 Tiina Saar

118 Ain Saaremäel

119 Tiitu Saartok

120 Rein Saksakulm

121 Ivi Tammeaid

122 Alan Tammik

123 Triinu Traumann

124 Liinu Tuust

125 Olev Vahter

Ühtsuses peitub jõud

- 1) Ütleme kohe ära, et me tühje lubadusi ei anna, samas aga unistame suurelt. 2) Meie erakonnal on kindel visioon ja mitte ainult Muhu saarel, kuidas tagada jätkusuutlik elukeskkond praegustele ja tulevastele põlvetele. Selleks peab kohalik võim koostöös Vabariigi Valitsusega võtma vastutuse kõigi loodusrikkuste heaperemeheliku haldamise eest. 3) Õiguskeskkond peab tagama metsa, maa, vee- ja maavarade säästliku kasutamise. Keskse ressursid, nagu riigimets ja strateegilised maavarad, peavad jääma riigi omandiks, samas kasutatakse neid majandades saadud tulu avalike eesmärkide saavutamiseks. 4) Seame esikohale keskkonnanahoiu ja ökoloogiliselt puhta toidu tootmise, mis oleks tarbimiseks nii oma rahvale ning mõeldud ekspordiks ka näiteks välisriikidele. Puhaste elukeskkond soodustaks ka turismi ning edasi antud looduspuhta saare kuvand leviks üle maailma. 5) EKRE seisab tulevikus kindlalt Muhu omavalitsuse säilimise eest. Praegusel kujul läbi viidud haldusreform näitas selgelt Eesti demokraatia nõrkust ning teerulli-poliitika toimumist. Siinkohal kiidame Muhu praeguste vallajuhtide sirgeselgsust, kes arvestasid muhulaste sooviga jääda eraldi omavalitsuseks. Saarlased kahjuks nii hästi ei läinud. 6) Soovime algatada avaliku arutelu, kuidas kiiremas korras võiks parandada Väikese väina ökoloogilist olukorda. Usume, et siinkohal pole küsimus ainult rahas, vaid ka poliitilises tahtes. Väikese väina aina halvenev olukord ei mõjuta meid kahjuks üksnes visuaalselt, vaid paneb hoobi ka kalandusele, turismile, veelindudele ja lähedal asuvate kinnisvarade hindadele. Oleks tagumine aeg hakata ehitama Väikese väina tammile avasid ja seda tuleks rahastada riigi elarvest. 7) Samuti tuleks parandada Muhu väikeste ojade olukorda, kus kalade kudemistingimused järjest halvenevad, vähendades nii ka kalurite kalasaake. Näiteks vanasti vähirkas olnud Soonda oja on nüüdseks muutunud puhtalt kopra elupaigaks. 8) Püüame garanteerida saareelanike turvalisuse, seistes kindlalt selle eest, et Muhu saarele ei kerkiks iial ühtegi

pagulaskeskust, ning hoiame koolidest ja lasteaedadest eemale meie ühiskonnas salakavalalt hiiliva homopropaganda.

Ühtlasi soovib Muhu EKRE osakond kõigile tugevat tervist ja sihikindlust tulevikuplaanide elluviimisel ning edukat koostööd kõigi muhulaste vahel, sest meie ühtsuses peitub meie jõud.

Eesti Konservatiivne Rahvaerakond

126 Daniel Mereäär

127 Marve Järv

128 Tõnu Väärtnõu

129 Uno Aavik

130 Rafig Jõeväli

Oktoobrikuu keskpaigast alustab Muhu-Hellamaa Maanaisteselts kangastelgedel kudumist.

Huvilistel võtta ühendust Velliga tel. 5213 781 või kirjutada velli.saabas@mail.ee

18. novembril kell 10 Üügu panga aluse korrastamise talgud. Täpsem info ja registreerimine - Anduvälja Andres, 5215 966, kindel.andres@gmail.com

Kiirustage, kodanikud küttekolde omanikud!

Ilmad on muutumas niiskemaks ja jahedamaks. See tähendab küttekollete aktiivsemat kasutuselevõtmist. Päästjad on saanud esimesed väljakutsed tahmapõlengutele, mis kahjuks näitab, et suveperioodi ei ole kasutatud otstarbekalt ja korstnapühkijat ei ole küttekoldeid hooldama kutsutud.

Sügis on korstnapühkijatel olnud läbi aegade töö kõrghetk ja hilinejad peavad oma järke ootama ligi kuu või enam. See tähendab, et puhastamata küttekoldes võib tekkida tahmapõleng ja tõenäosus, et riskite kogu oma varaga, väga suur. Infot korstnapühkijate kohta ning kontaktandmeid saate küsida päästeala infotelefonil 1524.

Kel korstnapühkija käinud ja lõõrid

puhtaks tehtud, neile mõned soovitusel. Kui küttekollet ei ole pikemat aega kasutatud, ärge laduge esimesel küttesel ahju- või pliidikollet pilgeni puid täis. Esialgu pange väike kogus pilpaid või paberit, et küttekolde käigud ja korsten üles soojendada. Nii tagate, et esimesel küttesel „ei aja ahi suitsu sisse“.

Kui pliidil on kaks siibrit – „suvine“ ja „talvine“, siis tehke mõlemad alguses lahti. Ja veel: küttekollete siibritel on kaks asendit: kas kinni või lahti, tõmmet reguleeritakse küttekolde õhuvõtu avadega, mitte siibritega.

Sooja tuba soovides

Indrek Laanepõld

Lääne päästekeskuse ohutusjärelvalve büroo juhataja

Langevarjuhüpe vabastas aastatepikkusest käteväärinast, kirjutas 15. septembri Meie Maa 73-aastase Inna Sooääre tähelepanuväärsest sooritusest Koigi lennuväljal.

Erakogu

Muhu kiriku visitatsiooniakst 5. juulist 1769

(algus maikuu Muhulas)

Pastoraadihoone

Millises olukorras on muhu pastoraat ja teisedhooned.

Muhu pastoraat on 12 sülda pikk ja 7 sülda lai, rookatusesega. Sellel on lõunapool eeskoda, millest vasakul on 4 sülda pikk ja lai tuba¹ mustadest kahlitist ahjuga ja kaks akent. Selle kõrval üks köetav ja kolm külma kambrit, igaühes üks aken. Paremalt on 3,5 sülda pikk ja on 3,5 sülda lai tuba ahju ja kolme aknaga. Selle kõrval üks aknaga soe ja üks külm kamber. Maja keskel on roovialune korstnaga², mille uks avaneb põhja. Kõrgis ruumides on puust põrandad ja laed.

Häärberil³ on samuti korstnaga roovialune, eeskoda, millest vasakul on 3 sülla pikkune ja 2 sülla laiune tuba kahe akna ja ahjuga, mille kõrval on soe kamber ühe aknaga. Paremalt on kaks kambrit, kummalgi üks aken. Majal on õlgatus, puust põrandad ja laed.

Kiviait on vana rookatusesega, mis vajab parandamist. Aidas on neli

Tõlkinud ja kommentaaridega varustanud Eda Maripuu MUHU MUUSEUMIST

salve ja kelder. Puust kihelkonnait on keldri kõrval ja sellel on neli väikest salve ja seisab koos kalaaidaga ühise õlgatuse all.

Hobuse tall on puust seitse sülda pikk ja viis sülda lai. Sellel on 10 latrit ja kõrval 4 sülda pikk ja 3 sülda lai õlgatusega maja, kus hoitakse linnaseid.

Saun on õlgatusega, eeskoja ja roovialusega.

Uus rehi, mis koos eestoga on

10 sülda pikk, on õlgatusega ja heas korras.

Vana eeskambri ja õlgatusega rehi on 7 sülda pikk ja kokku kukkumas.

Karjaaed on puust, sellel on õlgatus, kuus latrit ja on vana.

Kas neid maju on remonditud?

Enamus nendest on uusehitised. Peale nimetatud ehitiste on härra pastor oma vahenditega ehitanud

veel:

1. heinaküüni Ahendas
 2. viljaküüni pastoraadi rehe juures
 3. talli hobusetalli kõrval
 4. kahe kambriga palkmaja elumaja taga
 5. tuuleveski
 6. ühe sepikoja
- ja lasknud valmistada kolm lukku. Ühe loomalaudale, ühe uue rehe ja ühe pruulikojaga jaoks.

Kas pastoraadi valdused on müüri ümbritsetud?

Jah

Mida on iga mõis kohustatud Muhus ja pastoraadis ehitama?

Siiani on kõik hooned koguduse poolt koostöös ehitatud.

Kas hoonete eest kannab kogudus koos hoolt või on kohustused mõisate vahel ära jaotatud?

Siiani on kogudus kõike koos teinud.

Kohustuste jagamine mõisate vahel ei ole mõttekas, kuna teised mõisad on Suuremõisa kõrval väga väikesed.

Määrus:

Pastor peab jälgima, et pastoraat ja teised hooned ei laguneks ja väiksemaid kohendamisi ise korraldama. Talupoegadel on aga keelatud oma hobuseid pastoraadihoone külge siduda.

Kaart on aastast 1799, kuid ilmselt on seal peale kiriku ja pastoraadi veel teisi hooned, mida visitatsiooniakstis kirjeldatakse, muuhulgas ka luukamber kirikuääres. Kaart asub Eesti Ajalooarhiivis EAA fond 2072 nimistu 3 säilik 358.

¹ 1 süld on umbes 1,8 meetrit

² Roovialuseks nimetatakse Saaremaal mantelkorstent. Arhailine mantelkorsten asus keset hoonet ja küttekolde oli otse selle all, mis võimaldas Tallinnas Kiek in de Köki tornist kõrvalmajade kööki otse praepannile vaadata ja mille järgi see torn ka oma alamsaksakeelse nime sai.

³ Häärber on maja, kus elasid mõisa teenijad.

Täiskasvanud õppija nädala üritus „Elukestev uudishimu“

21. oktoobril 2017 kell 12-15 Kuressaares

Kl 12.00–13.30 Kuressaare Kultuurikeskuses: **Ennetavad meetmed „Tööta ja õpi“** (Eesti Töötukassa). Kohalikel koolitusorganisatsioonidel võimalus tutvustada oma teenuseid

12.00–15.00 Loomemajas koolitus teemal „**Andekus täiskasvanueas**“, Halliki Põlde (Kuressaare Gümnaasiumi koolituskeskus Osilia)

12.00–15.00 Edukatoris töötuba „**Avasta endas fotograaf - fotograafia ABC**“, Pille Aro. Võtta kaasa oma fotokas.

12.00–13.30 Loomemajas töötuba „**Avasta kurtide maailm - viiplejate ABC**“, Bret Paas. Kurtide maailm on põnev ja nendega suhtlemist ei peaks pelgama.

12.00–13.00 Saaremaa Kaubamajas **Trühvlite õpituba**, Saaremaa Coop ja Õile Aavik.

12.00–15.00 Linnavalitsuse fuajees **Puitakna taastamine**, Muhu Pärandkool koostöös Muinsuskaitseametiga.

12.00–15.00 Kuressaare Turuplatsil: **Kuidas saaga kunsti luua**, MTÜ Käesla Arenguselts, Maive Öunpuu.

12.00–14.00 Saarte Sahveris Pärimuskultuuri spetsialisti Mari Lepiku töötuba „**Ilpudest tutt**“, MTÜ Anseküla Põllumeeste Selts.

12.00–15.00 Loomemajas, paat: **Rakukeraamika tegemine ja kasutus aedades**, stuudiokeramik Marget Tafel - Vahtra

13.00–14.00 Saare Maakonna Keskraamatukogu laste saalis töötuba tüdrukutele „**Pärlitest ja traadist juuksekaunistuste tegemine**“, Kuressaare Ametikool, Kaie Kesküla

13.00–15.00 Saaremaa Kaubamajas **Muhu tikand – väikese prossi valmistamine**, Muhu Käsitööselts OAD ja EED

13.30–15.00 Loomemajas töötuba „**Avasta endas kunstnik - visandamise ABC**“, Erkki Evestus. Saab näha, kuidas töötab kunstnik, ja proovida ka ise.

14.00–15.00 Saare Maakonna Keskraamatukogu laste saalis töötuba poistele „**Kuidas teha vile**“, Kuressaare Ametikool, Kaie Kesküla
Rahva Raamat: **Raamatu „FOOGT. Maa ja taeva mõrsja“** esitlus, Mehis Tulk.

* Müüa toidukartulit „Gala“. Info tel. 5057 458.

Muhu Arvutivõlur OÜ
Pakun arvutite parandus- ja hooldustööd, IT taristute paigaldust ning arvutite ehitamist vastavalt kasutaja vajadustele.
arvutivolur@protonmail.com
5822 7584

MEITE MEKK CATERING on nagu restoran Sinu valitud kohas!

Tellida saab toitlustuse täis-teenust alates laua katmisest ja teenindamisest, kuni laua koristamiseni. Samuti saab tellida ka toite eraldi - kuum-ja külmalauda, suupisteid, saiakesi, pirukaid, kooke, torte ja palju muud. Võimalik rentida nõusid.

Küsi pakkumist!
Maarja Kumpas
telefon: 53 474 284
E-mail: meitemekkk@gmail.com
www.facebook.com/Meite-Mekk-Catering

ADREM Soovid osta - müüa kinnisvara või vajad hüva nõu?
Võta ühendust: **Lauri Kolk**
Tel: +372 5191 2950,
lauri@adrem.ee
www.adrem.ee
Kõige ülevaatlikum info Muhumaa kinnisvarast! Adrem Kinnisvara tegutseb Saare maakonna kinnisvaraga juba aastast 2002!

* Pakume **puulõhkumiste** teenust halumasinaga, samas **müüa küttepuid**. Tel. 5340 8138 Rein

* OÜ ETEST PR ostab metsa- ja põllumaad. Tel 50 45 215, 51 45 215, info@est-land.ee

Muhu mehed ootavad pakkumisi järgnevatel teemadel:

- väiksemahulised ehitustööd erasektoris; - võsalõikus, saagimine lõhkumine; - kivi-aedade ladumine/taastamine, hilisem pinnaseplaneerimine ning haljastus; - erinevad pakkumised vajalikeks abitöödeks.

Vajadusel tegutseme kõikjal Muhus. Töötasu vastastikusel kokkuleppel tellijaga. Tel. 5367 4823, herbert.pihelgas@gmail.com

Piiri Taaskasutuskeskus on sügisel avatud E, T, R, L 10-17.

Tehnoõlevaatus

Teostame ka TRAKTORITE õlevaatus!

Tulekustuti taatlemine ja müük

Autode sisepesu

Autoremont

Kere, veermiku ja mootori remont

Varuosade tellimine

Sildade reguleerimine

Rehvitööd

Kerevenituspink

Diagnostika

Klaaside vahetus

Muruniidukite ja trimmerite hoiustamine ning hooldus

52 737 75 – alan@collester.ee

Ehitusteenused

Üldehitustööd, kanalisatsioon- ja torutööd, elektritööd

Teehöövli teenus

Ekskavaator-laaduri teenus

JCB 4CX + erinevad kaevekopad + hüdrovasar

Transport (kraana + kallur)

Minitraktori teenus

Avant 520 + erinevad agregaadid

Sõelutud mulla, killustiku, liiva, paekivi ja raudkivi müük

Haagiste rent

50 675 02 –

paavo@collester.ee

Asume Soonda külas vanas laudakompleksis.

Küttepuid:

3-meetrised koos koju toomisega 18 eur/ruum. Halupuud: 30 cm – 32 eur/ruum

35 cm – 30.- eur/ruum, 45-60 cm 28.- eur/ruum. Hind sisaldab kojutoomist alates kümnest ruumist. Võimalik tellida konteinerisse laotud küttepuid. Pakume kompleksiga küttepuid saagimis- ja lõhkumisteenus

Saematerjal:

Müüme kuiva saematerjali. Servamata lepa, haava, tamme, pärna, saare ja jalaka planku ning lauda. Aialatid männist ja haavast pikkus 3 meetrit. Aiapostid tammest, erinevad pikkused. Toodame vastavalt tellija soovile punn- ja põrandalauda erinevatest puuliikidest. Võimalik tellida poolpalgi mooduleid kuuride ja saunade ehituseks.

Tehnika:

Roomikekskavaator, kopplaadur, minilaadur, kallur-furgoon ja metsaveoautod ja palju erinevat põllumajandus ning metsatehnikat.

Meie masinaparki on lisandunud kaks uut masinat. Minilaadur Avant, mis mahub igale tööplatsile, võimalik kasutada ka siseruumides ning kahjustab pinnast minimaalselt. Masinal on palju erinevaid töövahendeid. Kevadiseks metsseakahjustuste tasandamiseks on parim tööriist masinale paigaldatav vedrupiidega raudreha ning tasandusrest. Masina rendihind 22.-/h.

Pinnase- ja kannufrees, millega on kiirelt ja efektiivselt võimalik võsastunud või ebatasasane maa muuta murutraktoriga niidetavaks alaks. Seade sobib ka kitsaste külavaheteede freesimiseks ja tasandamiseks. Meetrise läbimõõduga tammekännu pinnasega tasaseks freesimisele kulub 5 minutit, purustab ka juured 20 cm sügavusel pinnases. Hind kujuneb vastavalt töömahule.

Haljastus:

Müüme huumuserikast sõelutud mulda haljastuseks. 10 eur / tonn
Sõelutud muld täiteks (sisaldab kuni 1,2 cm läbimõõduga kivi) 5 eur / tonn

Hobusesõnniku ja turbaga segatud kasvumuld 25 eur / tonn
Tänavakivi müük ja paigaldus, kivi hind alates (5.- m2)
Erineva fraktsiooniga killustikud, liiv ja kruus ning graniitkillustik.
Teede ja platside ehituseks freesasfalt.

Teostame:

Settekaevude tühjendust, teede väljakute ja aedade ehitust.

Rohkem infot: www.muhuvarahaldus.ee

Info ja tellimine: 50 97 679 või 53 00 25 20

Kingime Muhi lasteaiale juubeliks uue aia ehk lugu ühest aiast ja aia aukudest

Tuleval aastal saab Muhi lasteaia 50 aastat vanaks. Praegustes ruumides tegutsetakse juba alates 1980. aastast. Sama vana on ka lasteaia piirdeaed. Kui lasteaia hoonet on järk-järgult renoveeritud ning kaasajastatud ja ka mänguväljak on saanud uue ja värske ilme, siis õueala ümbritsev aed on väga nukras seisukorras. Vana betoonpostidele kinnitatud võrkaed on auklik ja katki ning väravad logisevad. Lisaks sellele, et aed on kole, kätkeb see endas muuhulgas ka liiklusega seotud ohtu. Nimelt tuuakse kogu lasteaiatoit kolm korda päevas autodega kohale. Köögiplakki pääseb läbi lasteaia õue, mistõttu liiguvad autod samal ajal kas lapsedki. Seega on lisaks piirdeaia parandamisele hädavajalik ka aia kontuuri muutmine nii, et autod ei peaks sõitma lasteaia õuele. See suurendaks õuealal oluliselt ohutust ja muudaks mugavamaks ka toidutoomise (puuduks vajadus autole pidevalt väravat avada ja seda sulgeda).

Kuigi lasteaia ülalpidamine ja hooldamine on valla kohustus, leidsime lapsevanematega, et võiksime pisut ka omalt poolt kaasa aidata ja anda seeläbi panus kodupaiga kenamaks ja turvalisemaks muutmiseks.

Oleks sümbolne, kui kingiksime lasteaiale 50. juubeliks uue ja ilusa aia. Raha aia uuendamiseks on kogutud nii Muhi kohvikutepäeva

raames toimunud heategevusliku kohviku tulude kui annetuste kaudu. Kuigi valla selle aasta eelarves aia parandamist ette näha ei ole, on Muhi Vallavalitsus lubanud ka omalt poolt ettevõtmisele öla alla panna, et hea asi kindlasti tehtud saaks.

Kutsume üles lasteaia aia rekonstrueerimist toetama kõiki, kes on ise kunagi Muhi lasteaia käinud või kelle lapsed või lapselapsed siit läbi on käinud. Loomulikult võivad aidata ka need inimesed, kes ei ole Muhi lasteaia seotud otseselt ega kaudselt, aga soovivad Muhi valla veelgi paremaks kohaks muutmisele kaasa aidata.

Annetused Muhi lasteaia aia rekonstrueerimiseks saab kanda selleks loodud kontole nr EE251010031635009228 (Pille Tamm) või viia Liiva poe 1. kassas olevasse annetuskasti. **Annetusi kogutakse kuni 15. oktoobrini.** Seejärel on plaan ehitustöödega alustada, et juubeliaastaks oleks kõik juba ilus ja korras.

21. oktoobril kell 12 – 15 toimub Kuressaare täiskasvanud õppija nädala raames tasuta üritus „Elukestev uudishimu”, kus töötubasid viivad läbi ka muhulased. Vaata lähemalt lk 7.

Kirikuteated

EELK Muhi Katariina kogudus

Jumalateenistused (armulauaga) toimuvad **pühapäeviti kell 10:**

Muhi Katariina kirikus **1., 8. (lõikustänapühä)** ja **15. oktoobril;** Muhi Hooldekeskuses **29. oktoobril** ja **5. novembril.**

22. oktoobril jääb jumalateenistus ära (õpetaja viibib koolitusel).

Koguduse hooldajaõpetaja

Hannes Nelis, tel 529 1881
hannes.nelis@eelk.ee

EAÕK

Hellamaa Peetruse ja Pauluse kogudus

14. oktoobril kl 10 Jumalik liturgia.

Rinsi Jumalaema Kaasani pühakuju kogudus

22. oktoobril kl 10 Jumalik liturgia, kiriku nimepäev

Teenib preester Toivo Treima, tel 5635 0051; toivo@eoc.ee

IN MEMORIAM

Meie hulgast lahkus

3. septembril 81-aastane **Eino Peegel.**

Tunneme kaasa omastele!

Talvekuu juubilarid ja sünnipäevalapsed

Liine Rannama	94 (23.11)
Armilde Ausmeel	91 (11.11)
Fride Saksakulm	91 (16.11)
Aino Saksakulm	91 (29.11)
Asta Mägi	86 (14.11)
Aino Veski	86 (25.11)
Estrid Põlluäär	86 (29.11)
Ellen Roi	85 (24.11)
Aino Äkke	85 (25.11)
Helmüt Noot	85 (27.11)
Manivald Auväärt	84 (15.11)
Erna Saartok	82 (6.11)
Vaike-Helje Lahke	81 (26.11)

Astra Vingisaar 80 (3.11)

Reet Väli 70 (14.11)

Sulev Prii 65 (25.11)

Tõnis Tüür 60 (11.11)

Palju õnne!

Märkus: kes ei soovi oma sünnipäeva avaldada, palume sellest märku anda vähemalt kaks kuud enne, kuna Muhulane avaldab igas numbris mitte algava, vaid järgmise kuu sünnipäevalapsed.

Avatud uste päev „Emad päästekomandodes”

14. oktoober 2017 kell 11 – 13

TULGE PÄÄSTJATELE
KÜLLA!

Päästekomandode ukseid on taas kõigile avatud. Ootame seekord külla kindlasti ka pereemasid, kes on teadupärast koduhaldjad ja mõtlevad sageli oma pere turvalisuse peale.

Sel korral on meil plaanis rääkida sellest, kuidas tulekahju korral käituda ja koduseid ohte vältida. Muidugi tutvustavad päästjad kõigile huvilistele igapäevaelu komandos ning näitavad päästetehnikat ja -varustust. Ei puudu ka toredad üllatused.

Teie Lääne päästkeskus

MTÜ Muhi-Hellamaa Maanaisteseltsil on valminud projekt “Muhi rahvariie laenus”. Projektile on saadud toetust “Saarte pärimuslikust kultuurikeskkonnast”. Esimese osana projektist valmistatakse Muhi siilikuid.

Selts korraldab 19. ja 26. oktoobril siiliku valmistamise õpitoad Hellamaa külakeskuses. Algu kell 17.00.

Info telefonil 516 3773

20. oktoobril kell 18 Hellamaa Külakeskuses

Vestlusõhtu väikese loenguga “Toitvam ja terviklikum elu”.

Külas on holistiline tervise- ja toitumisenõustaja Eva Kumpas.

Üritus on tasuta. Eelregistreerimine kuni 17. oktoober annika@muhi.ee 5622 1922 või tiinajogi@gmail.com, 516 3773.

Novembri Muhulase materjalid on teretulnud **30. oktoobri** õhtuni.

Toimetab Anu Pallas,
tel: 52 28 929, e-post: muhulane@muhi.ee
Muhulane ilmub kord kuus.
Internetis www.muhi.ee
Trükinud Saaremaa Trükikoda 450 eks.
Hind 30 eurosent

Anda üürile!

Muhi vald pakub soovijatele üürile Liiva külas endises eakate hooldekodu majas üksikuid tube, esialgse tähtajaga kuni 31.5.2018 (kui ehitustööd viibivad, on võimalik lepingut pikendada). Köök, tualettruumid ja üldruumid on ühiskasutuses.

Lisainfo tel 4598 196 või 5664 6773 (Triin Valk)

Õunamahl pressimine. Too meile oma puhtad õunad, võta kaasa mahutid, millega mahl koju viia ja 30 senti iga liitri eest.

Aitame teha ka kõiki teisi **hooldustöid Sinu aias ja kodus:** lehekoristus, niitmine, trimmerdamine, istutusalaide korrasoid, nii ilu- kui viljapuude ja põõsaste hooldusloikus, hekkide pügamine, aga ka väiksemad remonttööd, akende pesu jms.

kristiina.kommel@gmail.com või tel. +372 5213 606.

Igal kolmapäeval:

- **Leisi ujuma.** Kl 18 väljub buss Liivalt kiriku parklast. Vajalik registreerimine telefonil 5037 407 Anneli.

- kl 18 **aeroobika** Muhi spordihallis. Osalustasu 4 eurot. Treener Jana 5635 7989.